

Kako spriječiti nelegalnu trgovinu drogom u BiH

Nakon tri mjeseca istraživanja na temu nelegalne trgovine narkoticima i ovisnosti u Bosni i Hercegovini (BiH), novinari Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva ponudili su neka od rješenja koja mogu dovesti do poboljšavanja situacije.

U seriji tekstova pod nazivom 'Država na teškim drogama' novinari CIN-a su zaključili da problem droge uopšte nije iznenađujući, uzimajući u obzir propusnost bh. granica. Dodaju li se ovome i neefikasnost pravosudnog sistema, slabu opremljenost policije, masovnu prodaju droge u zatvorima i neadekvatno liječenje ovisnika razlozi za ovakvo stanje postaju još očigledniji.

Ovo su neki od prijedloga za efikasniju borbu protiv zloupotrebe droga. Da bi se neke od ovih preporuka provele u djelo potreban je novac, dok je za druge potrebna samo odlučnost i inicijativa.

- Granične službe bi morale biti puno bolje kadrovski i tehnički opremljene. Potrebno je zaposliti više graničara, nabaviti veći broj pasa tragača, te povećati vozni park kako bi više patrola bolje pokrivalo porodne bh. granice. Također im trebaju skeneri i mini kamere. Švercati je lako kada šleperi na granicama prolaze samo kroz rutinski pregled dokumenata o robi koja se prevozi. Skeneri na graničnim prijelazima bi pomogli u otkrivanju sumnjivih kamiona, a sa mini kamerama policija bi mogla ispitati njihovu skučenu unutrašnjost.
- Neophodno je povećati broj inspektora za borbu protiv narkotika u policijskim jedinicama širom BiH. Pojedini kantoni imaju samo jednog inspektora koji treba da se bori protiv zloupotrebe droga. Nemaju opremu, a ni novac

za nabavku elektronske opreme za praćenje dilera, kao i za plaćanje doušnicima. Ovo su standardne metode koje suvremene policijske snage koriste za razotkrivanje organizovanih narko grupa.

- Sudovi moraju biti fleksibilniji i davati veće slobode policiji za praćenje i prisluškivanje dilera. Također je potrebno pojednostaviti proceduru dobivanja naloga za pretres objekata i vozila koje koriste osobe koje se sumnjiče za dilanje drogu.
- Sudije moraju izricati oštrije kazne za krivična djela posjedovanja, nelegalne trgovine i proizvodnje narkotika. Iako je zakonom predviđena kazna od jedne do 10 godina, novinari CIN-a su otkrili da sudovi u prosjeku izriču kazne u trajanju od dvije godine i pet mjeseci zatvora. Zbog ovakve kaznene politike dileri se na ulice vraćaju veoma brzo. Minimum rizika kojem su izloženi na dilere djeluje čak i stimulatивно.
- Droga u zatvorima je problem sa kojim se upravitelji moraju hitno suočiti. Nisu rijetki primjeri osuđenika koji tokom izdržavanja kazne postaju ovisnici, iako na slobodi drogu nisu probali. Za početak bi trebalo pooštriti procedure pregleda posjetilaca, ali i osuđenika koji se vraćaju sa dopusta. Nabavka pasa obučениh za otkrivanje droge, te skenera, kao i obuka čuvara doprinijeli bi rješavanju ovog problema.
- Hitno je potrebna jedinstvena i transparentna procedura skladištenja i uništavanja zaplijenjenih droga. Trenutno niko ne raspolaže sa pouzdanim podacima o tome koliko droge se nalazi uskladišteno u policijskim stanicama, sudovima i tužilaštvima širom zemlje. U takvoj situaciji teško je reći da li i koje količine zaplijenjenih droga ponovo završavaju na ulici. Vijeće ministara BiH mora napisati pravilnik za uništavanje opojnih droga i osigurati njegovu primjenu.
- Potrebno je još u osnovnim školama uvesti programe prevencije i informisati učenike. Nastavnici i profesori moraju više pažnje posvetiti učenicima koji spadaju u

rizičnu grupu, posebno onima koji dolaze iz nesređenih porodica i porodica u teškoj materijalnoj situaciji.

- Državne institucije moraju se više aktivirati u pomaganju ovisnicima. Potrebno je utvrditi tačan broj ovisnika, povećati broj komuna, te provesti akciju dijeljenja čistih šprica narkomanima koji odbijaju liječenje.
- Treba donijeti zakon koji će omogućiti oduzimanje nelegalno stečene imovine narko dilera. Također treba onemogućiti pranje novca od ilegalne trgovine narkoticima.